

Број: 03-02-1473-2/2021
Сарајево, 16.09.2022. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом-
госп. Мирсад Заимовић, председавајући
- Дом народа –
госп. Томислав Мартиновић, председавајући

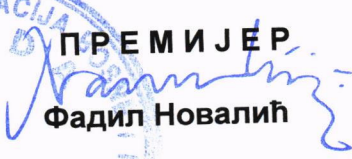
Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO**

Primljeno: 19-09-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01.02	- 02-	485	122

Поштовани,

У прилогу Вам достављам Информацију о ефектима примјене Одлуке В. број: 3/2022 од 07.01.2022. године о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом, коју је Влада Федерације Босне и Херцеговине прихватила на 331. сједници, одржаној 15.09.2022. године.

С поштовањем

ПРЕМИЈЕР

Фадил Новалић

Прилог: као у тексту

На основу члана 19. става (4) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06) и члана 30. и 51. став (1) Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине - Прочишћени текст ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 и 67/21), након разматрања Информације Федералног министарства енергије, рударства и индустрије о ефектима примјене Одлуке Владе Федерације БиХ В. Број: 3/2022 од 07.01.2022. године о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 331. сједници, одржаној 15.09.2022. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

1. Влада Федерације Босне и Херцеговине прихвата Информацију Федералног министарства енергије, рударства и индустрије о ефектима примјене Одлуке Владе Федерације БиХ В. број: 3/2022 од 07.01.2022. године о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом ("Службене новине Федерације БиХ", број: 3/22).
2. Задужује се Федерално министарство енергије, рударства и индустрије да направи анализу ефеката примјене ове одлуке и након девет мјесеци, те евентуално предложи неке корекције и достави Влади Федерације БиХ како би исто било упућено Парламенту Федерације Босне и Херцеговине на расправу и изјашњавање или по потреби и раније.
3. Задужује се Генерални секретаријат Владе Федерације БиХ да ову Информацију упути Парламенту Федерације Босне и Херцеговине на расправу и изјашњавање.
4. Овај закључак ступа на снагу даном доношења.

В. број: 1361/2022
15.09.2022. године
Сарајево

ПРЕМИЈЕР
ФАДИЛ НОВАЛИЋ

Босна и Херцеговина

Федерација Босне и Херцеговине

ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГИЈЕ, РУДАРСТВА И ИНДУСТРИЈЕ

ИНФОРМАЦИЈА

**о ефектима примјене Одлуке Владе Федерације БиХ В. број 3/2022 од
07.01.2022. године о ограничавању повећања цијена снабдијевања
електричном енергијом**

Септембар, 2022. године

На основу члана 30. Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине - Пречишћени текст ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 и 67/21) Федерално министарство енергије, рударства и индустрије извјештава Владу Федерације Босне и Херцеговине о ефектима примјене Одлуке Владе Федерације БиХ В. број 3/2022 од 07.01.2022. године ("Службене новине Федерације БиХ", број 3/22) о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом, како слиједи

ИНФОРМАЦИЈА

о ефектима примјене Одлуке Владе Федерације БиХ В. број 3/2022 од 07.01.2022. године о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом

Одлуком ДЕРК-а отворено је тржиште електричне енергије у Босни и Херцеговини те су сви снабдјевачи постали учесници на тржишту електричне енергије гдје слободно уговарају количину, цијене и услове испоруке електричне енергије.

С тим у вези, било је потребно створити правни основ за регулисање тржишта у изузетним ситуацијама које пријете да ће нанијети већу штету правним лицима која нису електропривредни субјекти у Федерацији Босне и Херцеговине.

Како је дошло до енормног повећања тржишних цијена електричне енергије на берзама електричне енергије и како се на основу нових тржишних цијена формирају цијене електричне енергије за тржишне купце електричне енергије, дошло је до великог повећања цијена тржишним купцима у односу на претходни уговор о снабдијевању електричном енергијом.

Велико повећање цијена представљало је удар на пословање тржишних купаца те је могло доћи до угрожавања опстанка многих привредних субјекта, смањење броја радних мјеста, додатних поскупљења и пада животног стандарда.

Због наведеног, тачком II Одлуке Владе Федерације БиХ В. број 3/2022 од 07.01.2022. године ("Службене новине Федерације БиХ", број 3/22) ограничено је током 2022. године повећање цијена снабдијевања електричном енергијом за квалификованог купца до 20% максимално у односу на претходну годину, при чему се исто односи за уговоре са годишњим трајањем или дуже.

Тачком III наведене Одлуке Владе Федерације БиХ задужено је Федерално министарство енергије, рударства и индустрије да три мјесеца од ступања на снагу Одлуке направи анализу ефеката примјене ове Одлуке те евентуално предложи одређене корекције и достави Влади Федерације БиХ како би исто било упућено Парламенту Федерације Босне и Херцеговине на расправу и изјашњавање или по потреби и раније.

Поступајући по тачки III Одлуке о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом Федерално министарство енергије, рударства и индустрије је након истека другог квартала примјене наведене Одлуке, а на основу информација достављених од ЈП Електропривреда БиХ д.д. – Сарајево и ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар, које се налазе у прилогу ове Информације, направило анализу ефеката примјене исте на пословање наведена два електропривредна предузећа у Федерацији БиХ.

Резултати анализа за други квартал примјене достављају се у наставку.

- ЈП Електропривреда БиХ д.д. – Сарајево

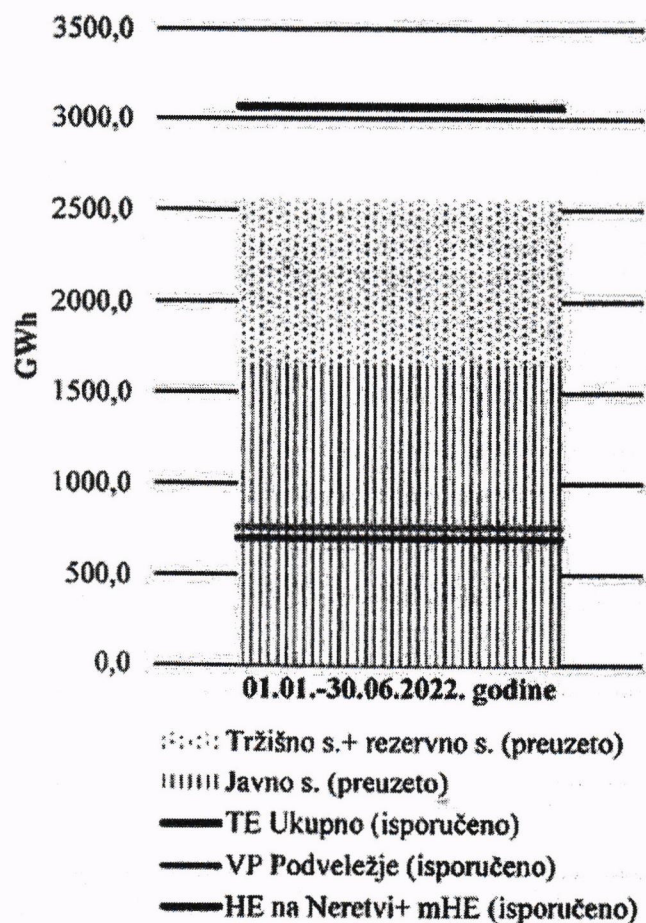
Енергетски и финансијски показатељи у погледу испоручене електричне енергије крајњим купцима од стране ЈП Електропривреда БиХ д.д. – Сарајево на тржишном снабдијевању у другом кварталу 2022. године приказани су у табели 1.

Реализација 01.04.-30.06.2022. године		
(GWh)	(мил. KM)	(KM/kWh)
428,9	52,27	0,1219

Табела 1. Тржишно снабдијевање 01.04.-30.06.2022. године: енергетски и финансијски показатељи ЈП Електропривреда БиХ д.д. – Сарајево

ЈП Електропривреда БиХ д.д. - Сарајево закључила је уговоре о тржишном снабдијевању електричном енергијом са годишњим трајањем са свим купцима којима је у претходној години била одабрани снабдјевач на тржишту електричне енергије те са новим купцима, примјењујући предметну Одлуку Владе Федерације БиХ од дана ступања на снагу исте, односно изузетно након ступања на снагу исте, до 31.12.2022. године, са купцима којима уговор о снабдијевању електричном енергијом за тржишно снабдијевање истиче у току 2022. године (закључују се уговори о снабдијевању електричном енергијом за тржишно снабдијевање за период од 12 мјесеци и то на начин да се до 31.12.2022. године цијене тржишног снабдијевања дефинишу у складу са Одлуком Владе Федерације БиХ, а цијене од 01.01.2023. године до краја уговорног периода у складу са тренутним условима на тржишту електричне енергије.)

Просјечна остварена производна цијена ЈП Електропривреда БиХ д.д. - Сарајево у првом полугодишту 2022. године процјењује се на 0.1049 KM/kWh, при чему се остварена производна цијена термоелектрана ЈП Електропривреда БиХ д.д. - Сарајево процјењује на 0.1218 KM/kWh. Укупна реализована производња електричне енергије из производних капацитета ЈП Електропривреда БиХ д.д. - Сарајево у посматраном периоду износила је око 3,060 GWh, при чему је удио производње електричне енергије у термоелектранама износио 75,3%. Преглед реализоване производње ЈП Електропривреда БиХ д.д. - Сарајево те потрошње електричне енергије купаца који су се у посматраном периоду електричном енергијом снабдијевали од стране ЈП Електропривреда БиХ д.д. - Сарајево приказан је на слици 1.

Слика 1. ЈП Електропривреда БиХ д.д. - Сарајево: Остварење производње и потрошње електричне енергије

На слици 1. видљиво је да електрична енергија произведена у хидроелектранама и вјетропарку није достатна за покривање потреба купаца који се електричном енергијом снабдијевају у оквиру услуге јавног снабдијевања, чија је цијена снабдијевања електричном енергијом за око 30% мања у односу на купце који се електричном енергијом снабдијевају у оквиру услуге тржишног и резервног снабдијевања. Стога се надаље у анализи примјењује цијена производње електричне енергије произведене у термоелектранама ЈП Електропривреда БиХ д.д. - Сарајево.

Процењује се да разлика пласмана електричне енергије по реализованој цијени тржишног снабдијевања и пласмана електричне енергије по производној цијени термоелектрана ЈП Електропривреда БиХ д.д. - Сарајево за други квартал 2022. године износи 32.000 КМ.

Овакав резултат директна је последица примјене Одлуке о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом.

У случају да је тржишно снабдијевање електричном енергијом за 2022. годину уговорено у децембру 2021. године по тржишним условима, процењује се да би просјечна цијена тржишног снабдијевања износила 0.3031 КМ/кВх. Са овом цијеном, у другом кварталу 2022. године, био би остварен већи приход за више од 77 мил. КМ у односу на остварење прихода од снабдијевања приликом примјене Одлуке Владе Федерације БиХ. Потребно је нагласити да су у децембру 2021. године, на мађарској берзи ХУДЕХ, цијене тржишних продуката банд и пеак за 2022. годину биле веће од 0.2934 КМ/кВх, односно од 0.3912 КМ/кВх, респективно.

Резиме фактурисане реализације те процене прихода у случају уговарања тржишног снабдијевања по тржишним условима у децембру 2021. године дат је у табели 2.

01.04.-30.06.2022. године			
	(ГWx)	(мил KM)	(KM/kWx)
Реализација	428,9	52,27	0,1219
Тржишни услови (ХИИ 2021.)	428,9	130,00	0,3031

Табела 2. Преглед фактурисане реализације те процјене прихода у случају уговарања снабдијевања по тржишним условима

Као што је наведено у претходној информацији, информација од стране ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар није достављена за први квартал те је у наставку представљена обједињена информација за прва два квартала.

- ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар

Јавно предузеће Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар кориговало је цијене електричне енергије у оквиру тржишног снабдијевања за своје купце који су претходно имали закључене годишње уговоре, а све у складу с Одлуком Владе Федерације БиХ о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом, В. број 3/2022 од 07.01.2022. године.

Користећи све своје потенцијале и могућности, ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар је у прва четири мјесеца примјене наведене Одлуке пословала с успјехом. Међутим, с обзиром да је целокупни производни портфолиј овог предузећа заснован на обновљивим изворима енергије (примарно хидроелектранама) те како слиједе Ијетни мјесеци са знатно лошијом хидрологијом, битно је нагласити да ће ово јавно предузеће бити приморано набављати недостајуће количине електричне енергије на тржишту. Самим тим, а узимајући у обзир да пројцирана цијена електричне енергије за трећи квартал 2022. године износи 226 ЕУР/MWx л, извјесно је како ће се ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар уважавајући Одлуку о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом изложити значајном финансијском и оперативном ризику.

Снабдијевање електричном енергијом свих крајњих купаца ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар је било сигурно и континуирано те у предметном раздобљу није било непланираних обустава испоруке електричне енергије и расположивост производних објеката била је у складу с постављеним плановима производње електричне енергије.

ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар је дописом, број: И-5760/22 од 22.08.2022. године, доставило допуну информације о ефектима примјене Одлуке о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом коју Вам достављамо у прилогу ове Информације, а чији сажетак је садржан у наставку ове Информације.

Производни портфолиј којим располаже ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар зависи од актуалне хидрологије. Из тог разлога, у Ијетним мјесецима, одређене недостајуће количине електричне енергије за потребе крајњих купаца набавља на тржишту. За подмирење крајње потрошње купаца на подручју дјеловања ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар у септембру 2022. године планирана је набавка недостајућих 36.000 MWx.

Уважавајући Одлуку Владе Федерације БХ о ограничавању повећања цијена снабдијевања електричном енергијом, уз чињеницу да ЈП Електропривреда д.д. Мостар има обавезу пружања универзалне услуге снабдјевача електричном

енергијом гдје је подзаконским актом прописана обавеза избјегавања наглих цијенових промјена, јасно је како је продајна цијена електричне енергије, одлукама Владе Федерације БиХ у 2022. години егзогено задана. Другим ријечима, ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар, у овом тренутку, нема могућност самостално дефинирати продајне цијене електричне енергије, него су исте унапријед дефинисане и нису усклађене с кретањима тржишних цијена на референтним бурзама. У тренутку када је тржишна цијена електричне енергије преко 1000 KM/MWx, ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар електричну енергију на дистрибутивном нивоу у просјеку продаје испод 100 KM/MWx.

Када се стави у однос изражена аномалија цијена на тржишту електричне енергије, на којем ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар набавља недостајуће количине, и ограничене продајне цијене електричне енергије, видљиво је како за потребе осигурања континуираног снабдијевања крајњих купаца недостајуће количине електричне енергије набавља и по 10 пута вишим цијенама у односу на продајне цијене. У периоду изразито лоше хидрологије, из горе наведених разлога, ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар континуирано производи губитак. Додатни се проблем огледа у чињеници да је електричну енергију на тржишту све теже набавити с обзиром да трговци/добављачи због изразите волатилности цијена нису склони преузимању ризика од значајног раста цијена.

Имајући у виду да ЈП Електропривреда БХ д.д. Сарајево све дневне вишкове електричне енергије продаје на тржишту, циљ ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар је да се, у условима глобалне енергетске кризе, недостајуће количине електричне енергије, нужне за испоруку и задовољење потрошње крајњих купаца у Федерацији БиХ, у сваком тренутку осигура унутар Федерације БХ.

У ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар је у току израда контингенцијских планова који садрже активности које се требају подузети уколико због лоших хидролошких прилика и поремећаја на тржишту електричне енергије ово предузеће не буде могло својим купцима осигурати довољне количине електричне енергије, при чему се приоритетно припремају планови ограничења испоруке (редукција) електричне енергије крајњим купцима.

Како не би дошло у ситуацију да није у могућности набавити довољне количине електричне енергије на тржишту, те како не би била угрожена ликвидност ЈП Електропривреде ХЗХБ д.д. Мостар, ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар предлаже да Влада Федерације БиХ донесе акт којим ће ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево наложити испоруку 36.000 MWx електричне енергије у септембру 2022. године по цијени од 75 ЕУР/MWx (као што је ограничена и продајна цијена), при чему ће исту количину електричне енергије по истој цијени ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар, испоручити ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево у складу са договором стручних служби ова два јавна предузећа. ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар сматра да оваквом упутом нити једно од јавних предузећа неће доћи у неповољан положај.

Опредјељење ЈП Електропривреда ХЗХБ д.д. Мостар ка обновљивим изворима енергије остаје непромијењено. Планиране стратешке инвестиције у велике фотонапонске електране и вјетроелектране требале би ублажити или у потпуности анулирати потребу за набавком недостајућих количина у Ијетним мјесецима.